

นวัตกรรมชุดการสอนเพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
Innovation Teaching Series to Promote Speaking Thai for Ethnic Students

พงศกร สมมิตร^{1*}

Pongsakorn Sommit^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ 2) ศึกษาผลการใช้นวัตกรรมฯ และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่อการใช้นวัตกรรมฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีปัญหาการพูดภาษาไทย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ล้าหู่ อาข่า ปกาเกอญอ และม้ง กลุ่มชาติพันธุ์ละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์เป็นตัวแทนของผู้ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะท้าย วรรณยุกต์ และพยัญชนะควบกล้ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทย 2) นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่อนวัตกรรมฯ ผลการวิจัย ทำให้ได้นวัตกรรม “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” ที่ประกอบด้วยชุดฝึก 5 ชุด คือ (1) ชุดฝึกอวัยวะในการออกเสียงภาษาไทย (2) ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากคำ (3) ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากประโยค (4) ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากเรื่องเล่าในท้องถิ่น และ (5) ชุดประเมินการพูดภาษาไทย โดยพบว่า 1) นวัตกรรมฯ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.80/86.00 2) ความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์หลังใช้นวัตกรรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.75 3) นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมฯ ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์, ชุดการสอน, ความสามารถในการพูดภาษาไทย

Article Info: Received 2 August, 2022; Received in revised form 27 October, 2022; Accepted 31 October, 2022

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อีเมล : The_masterart@hotmail.co.th

Lecturer of Thai Division, Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University Email: The_masterart@hotmail.co.th

* Corresponding Author

หมายเหตุ : ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Abstract

The objectives of this research were 1) to create an innovative teaching package called “Audio book Thai accent” to promote Thai speaking to students of different ethnic groups, 2) to study the results from using the teaching package to teach students of different ethnic groups, and 3) to assess the satisfaction of these students using the teaching package. The target group consisted of 20 students from a variety of ethnic groups who experience several problems with speaking Thai. The group consisted of 5 students from the Lahu, Akha, Pga K'nyau, and Hmong ethnic groups, who share problems with speaking Thai initial consonants, vowels, final consonants, tones, and diphthongs. The research instruments were 1) a Thai Speaking Ability Test, 2) the “Audio book Thai accent” Teaching Innovation Series, and 3) a form for assessing the students’ satisfaction with the teaching package. The results of the study resulted in the design of the “Audio book Thai accent”, consisting of 5 practice sets, namely (1) a set of training organs on Thai pronunciation, (2) a set to practice speaking Thai from words, (3) a set to practice speaking Thai from sentences, (4) a set to practice speaking Thai from words from local stories, and (5) Thai speaking assessment kits. The study found that 1) the efficiency of the package was 82.80/86.00, 2) the students’ ability to speak Thai after using the package improved with an average increase in score of 25.75 percent, and 3) the students were satisfied with the use of the package at the most levels.

Keywords: ethnic group students, teaching series, ability to speak Thai

บทนำ

ภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารทั้งในรูปแบบของเสียงและสัญลักษณ์ เกิดจากการสร้างสรรค์และสั่งสมของคนในชาติที่สืบสานและสืบทอดมาทุกยุคทุกสมัย มนุษย์ใช้ภาษาเพื่อแสดงความประสงค์ บอกความรู้สึก ถ่ายทอดเรื่องราวและประสบการณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญให้คนในชาติติดต่อสื่อสารกันอย่างเข้าใจและบรรลุผลตามปรารถนา ภาษาสามารถสืบทอดวิชาการความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง พัฒนาและรักษาความเป็นชาติของตนไว้ได้ ภาษาจึงเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ายิ่ง เพื่อเป็นสื่อในการแสดงความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งมีลักษณะเด่นและมีเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไป

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของคนไทยที่ใช้เป็นมาตรฐานเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึกรู้สีก ความคิดเห็น และความต้องการ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยผ่านทักษะการพูด การอ่านและการเขียน ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนภาษาไทยระดับอุดมศึกษา วิชาภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาทักษะภาษาไทยแก่นักศึกษาเพื่อให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยมาตรฐาน แต่จากการสอนพบนักศึกษาที่มีคะแนนการพูดต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สาเหตุมาจากปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัด ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2545) ที่ได้กล่าวถึงความหลากหลายทางภาษาในประเทศไทยที่มากถึง 70 กลุ่มภาษาที่มีความแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ อนันตา สุขวัฒน์ (2564) ที่ศึกษาความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายซึ่งอาศัยอยู่ทั้งตามที่ราบและบนดอยสูง พบว่า แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะมีภาษา ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมแตกต่างกันไปตามแต่วิถีดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา สิ่งนั้นเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตและภาษา สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินรอยตาม “ศาสตร์ของพระราชา” รัชกาลที่ 9 และพระราชโอบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น และ

สิทธิที่เท่าเทียมกันของประชาชนทุกคน และยังคงคล้องกับกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษารวมถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้บริการวิชาการที่หลากหลายแก่ชุมชน ทำให้เอื้อต่อความต้องการเข้าศึกษาเพื่อเป้าหมายในการเรียนการทำงานในอาชีพที่สนใจของนักศึกษาทุกกลุ่มชาติพันธุ์ และเปิดทางสู่โอกาสทางสังคม เศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งตอบสนองเป้าหมายชาติที่ต้องการผลิตบัณฑิตเพื่อกลับไปปรับใช้ท้องถิ่น เพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ลดปัญหาการโยกย้ายถิ่น

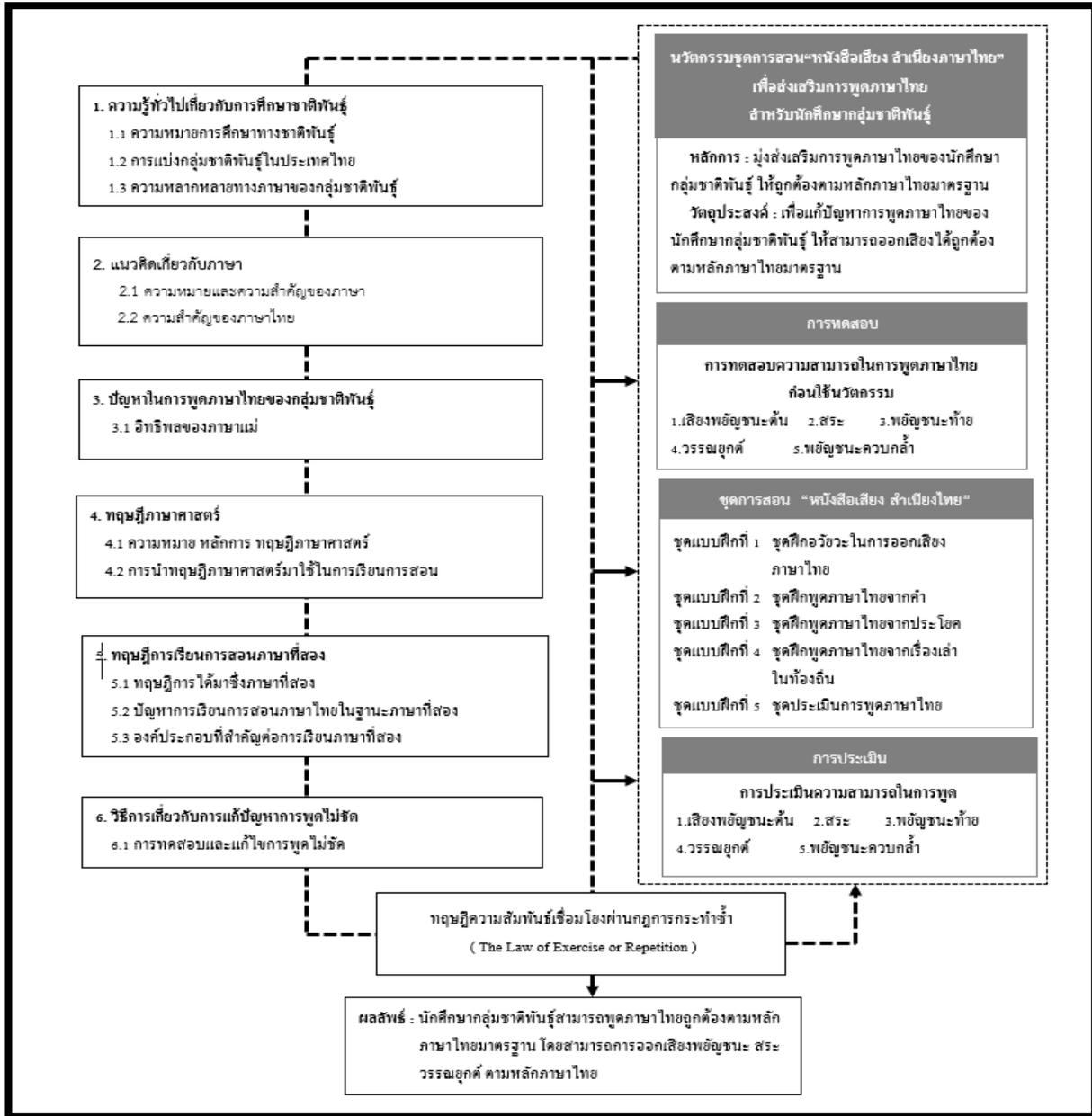
การสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของนักศึกษาทุกกลุ่มชาติพันธุ์ สอดคล้องกับปัญหาการพูดภาษาไทยของกลุ่มชาติพันธุ์ทั่วไปที่มีปัญหาเรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะท้าย วรรณยุกต์ และพยัญชนะควบกล้ำ ดังเช่น สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2558) ที่ได้ศึกษาถึงปัญหาการออกเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย (ethnic group) หลายกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ทำให้มีความแตกต่างของการออกเสียงซึ่งส่งผลต่อการพูดภาษาไทย อีกทั้ง Selinker (1977) ที่ระบุความแตกต่างของการออกเสียงของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจาก การสร้างระบบไวยากรณ์ไม่เหมือนกันทำให้ความสามารถในการออกเสียงแตกต่างกัน เมื่อต้องพูดภาษามาตรฐานจึงนำเอารูปแบบภาษาแม่ของตนไปปะปนกับรูปแบบภาษาที่สอง โดยผู้วิจัยพบว่าปัญหาการพูดไม่ชัดส่งผลต่อความมั่นใจในการพูด ไม่กล้าแสดงออก ไม่อยากสื่อสาร สืบเนื่องถึงความรู้สึกแตกต่าง แยกแยะ ปิดกั้นความมั่นใจ และในอนาคตย่อมถูกผลักเข้าสู่การเป็นประชาชนชั้นสองเนื่องจากความแตกต่างทางด้านภาษา ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม โอกาสในการทำงานลดลง ซึ่งกระทบต่อนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์โดยตรง

ผู้วิจัยมีความประสงค์พัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักศึกษาทุกกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อแก้ไขปัญหาการพูดภาษาไทย ในเรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะท้าย วรรณยุกต์ และพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพูดภาษาไทย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดภาษาไทยไปยังผู้รับสารได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยมาตรฐาน โดยศึกษาสาเหตุของการออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดจากเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ส่วนหนึ่งมาจากที่อยู่อาศัยใกล้ชายแดน-เมียนมาร์ ส่งผลให้พูดภาษาไทยได้แต่ไม่ชัดจน บางคนต้องเรียนรู้ใหม่ซึ่งส่งผลต่อการพูด สาเหตุอีกประการหนึ่ง คือครอบครัวของนักศึกษาที่พ่อแม่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารแต่นักศึกษาต้องฝึกและใช้ภาษาไทยในสถานศึกษา เมื่อกลับบ้านก็ต้องพูดภาษาแม่ของตน ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ซ้ำและมีปัญหาเรื่องการออกเสียงตามมา นอกจากนี้ เรื่องของการย้ายถิ่นฐานก็เป็นปัญหาสำคัญในเรื่องความต่อเนื่องในการเรียน การปรับตัวกับสถานศึกษาใหม่และการเรียนที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งล้วนส่งผลต่อปัญหาการออกเสียงภาษาไทยทั้งสิ้น อีกทั้งการศึกษาของ Lawis (1972) พบว่า ปัญหาสำคัญของการออกเสียงไม่ถูกต้องของกลุ่มชาติพันธุ์เกิดจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับเสียงพยัญชนะที่พบทั่วไป คือ 1) ไม่มีเสียงพยัญชนะต้น 2) ภาษากลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มไม่มีเสียงหยุด (stop) ท้ายคำ ประการที่สองคือปัญหาเกี่ยวกับความยาวของเสียงสระ ภาษาบางกลุ่มชาติพันธุ์ไม่มีการแยกความสั้นยาวของเสียงสระ เมื่อออกเสียงภาษาไทยจึงออกเสียงสั้นยาวเท่ากัน ประการที่สามเรื่องเสียงวรรณยุกต์ ภาษาบางกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ปรากฏเสียงบางเสียง

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎี วิธีการ รูปแบบที่จะสามารถแก้ปัญหาการพูดภาษาไทย ของนักศึกษาทุกกลุ่มชาติพันธุ์ โดยได้ศึกษาทฤษฎีภาษาศาสตร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง และวิธีการแก้ไขปัญหาการออกเสียง กลไกของการพูด อวัยวะที่ใช้ในการพูด ระบบเสียงในภาษาไทย ความผิดปกติในการพูด หลักทั่วไปในการแก้ปัญหาการพูด แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการฝึกออกเสียง เพื่อให้การออกเสียงภาษาไทยถูกต้อง ได้แก่ วิธีแสดงตำแหน่งการเกิดเสียง (phonetic placement method) วิธีเร้าและตอบสนอง (stimulus – response method) วิธีแยกความรู้สึกจากประสาทสัมผัส (moto – kinesthetic method) วิธีสะท้อนกลับ (feedback technique) วิธีใช้อุปกรณ์ในการฝึก (practice materials) และวิธีนำจุดบกพร่องมาเป็นแนวเทียบในการฝึก (negative practice) (จัตถภัย บุรุษพัฒน์, 2538) และศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วยชุดแบบฝึกการพูดภาษาไทย จำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดแบบฝึกที่ 1 คือ ชุดฝึกอวัยวะในการออกเสียงภาษาไทย ชุดแบบฝึกที่ 2 คือ ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากคำ ชุดแบบฝึกที่ 3 คือ ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากประโยค ชุดแบบฝึกที่ 4 คือ ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากเรื่องเล่าในท้องถิ่น และชุดแบบฝึกที่ 5 คือ ชุดประเมิน

การพูดภาษาไทย โดย อาศัยทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงผ่านกฎการกระทำซ้ำ (Thorndike, 1966) ที่ชี้ให้เห็นว่า การกระทำซ้ำหรือแบบฝึกหัดซ้ำ จะทำให้การกระทำนั้นถูกต้อง มั่นคง และสมบูรณ์ และสามารถดึงข้อมูลและสิ่งที่ได้พบ มาประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลใหม่ เพื่อให้พร้อมนำมาใช้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง อีกทั้งเชื่อมโยงการ feedback ในพฤติกรรมคนคำนึงถึงจิตใจอารมณ์ความคิดของคน ซึ่งมีความแตกต่างกันมากตามบุคลิกภาพของคนโดยใช้หลักการให้คำปรึกษา (counseling) เน้นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎี Client Centered (Roger, 1951) ที่เชื่อในศักยภาพของมนุษย์ว่าพฤติกรรมสามารถเรียนรู้เปลี่ยนแปลงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยใช้พื้นฐานความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ให้และผู้รับ feedback และใช้หลักการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามทฤษฎี cognitive-behavior ที่ใช้การเสริมแรงทางบวก (positive reinforcement) ในการสร้างแรงจูงใจให้อยากมีพฤติกรรมที่ดี มีส่วนร่วมในการคิด และแก้ไขพฤติกรรมด้วยตัวเอง

การศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งแก้ปัญหาผู้เรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งแก้ปัญหการออกเสียงโดยแยกศึกษาเฉพาะเสียงที่มีปัญหา และศึกษากับบางกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ยังไม่มีการวิจัยใดที่มุ่งพัฒนาการพูดภาษาไทยของนักศึกษาทุกกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถพูดภาษาไทยตามลักษณะของภาษาไทยมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่มีการวิจัยที่สร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการออกเสียงทุกเสียงในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนานวัตกรรม ชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการพูดของตนเอง และพัฒนาให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยมาตรฐาน เพื่อให้พูดภาษาไทยได้ถูกต้อง แม่นยำ สามารถใช้ในการสื่อสาร การเรียน ด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออก ซึ่งย่อมส่งผลต่อประกอบวิชาชีพในอนาคตและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมจากการใช้ภาษาไทย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยไม่รู้สึกละแวกแยก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์
2. เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์

วิธีการวิจัย

การพัฒนานวัตกรรม ชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีดำเนินการในขั้นตอนนี้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลพื้นฐาน (analysis)

ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาชาติพันธุ์ แนวคิดปัญหาการพูดภาษาไทยของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ภาษาและภาษาไทยมาตรฐาน ทฤษฎีภาษาศาสตร์ ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สอง แนวคิด วิธีการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการพูดไม่ชัด ทฤษฎีทางจิตวิทยา

ขั้นที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (design and development)

นำข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และระบบเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการออกแบบนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ และตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านกลุ่มชาติพันธุ์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตามแนวคิดของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม โดยคัดข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อสร้างเครื่องมือ จากนั้นพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือผู้เชี่ยวชาญด้านระบบเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อนวัตกรรม รวมทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21

ขั้นที่ 3 การนำไปใช้และประเมินผลปรับปรุง (implementation and evaluation)

หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ (E1/E2) โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ทดลองใช้ (tryout) กับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) จำนวน 10 คน จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของนวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบแผนการวิจัย แบบทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (one group pretest - posttest design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) นำผลจากการทดลองนำมาปรับปรุง และจัดทำนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 มีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีปัญหาการพูดภาษาไทยและเป็นตัวแทนของเสียงพูดที่มีปัญหา จำนวน 20 คน ประกอบด้วยนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ลำหู่ อาข่า ปกาเกอญอ และม้ง กลุ่มชาติพันธุ์ละ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบทดสอบความสามารถในการพูดก่อนและหลังใช้นวัตกรรม โดยกำหนดรูปแบบและสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมิน 5 ด้าน คือ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย เสียงวรรณยุกต์ และเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ด้านละ 20 คำ รวม 100 คำ ให้คะแนนคำที่อ่านถูก 1 คะแนน คำที่อ่านผิด 0 คะแนน นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านกลุ่มชาติพันธุ์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 และนำไปทดลอง (tryout) กับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) จำนวน 10 คน นำคะแนนที่ได้หาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.84 (2) นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” โดยทดลองใช้นวัตกรรมกับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) จากนั้นนำไปใช้เปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (one group pretest - posttest design) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538) เป็นรูปแบบวิธีการวิจัยศึกษากรณีเดียว สำหรับทดลองกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวแล้วเก็บข้อมูล โดยการทดสอบก่อนและหลังใช้นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (M) ร้อยละ (percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นวิธีการดำเนินงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ต่อการใช้นวัตกรรม โดยวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการประเมิน คือด้านประโยชน์ และด้านการนำไปใช้ โดยสร้างคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ออกแบบและสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scales) 5 ระดับ คือ ระดับ 5

หมายถึงมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มาก ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง น้อย และระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00 และทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ (ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค ได้เท่ากับ 0.78 และนำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้ ข้อมูลค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอน ชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีผลดังนี้

1.1 นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วยชุดแบบฝึกการพูดภาษาไทย จำนวน 5 ชุด ชุดที่ 1 เป็นรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชุดที่ 2 – 5 เป็นรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ต้องฝึกตามชุดแบบฝึกเรียงจาก 1-5 ตามลำดับ โดยผู้วิจัยให้คำแนะนำการใช้และเป็นผู้บันทึกข้อมูลการพูด เมื่อฝึกครบทั้ง 5 ชุดแบบฝึกและยังพบข้อบกพร่องในการพูดให้กลับมาฝึกเรียงลำดับจาก 1 - 5 อีกครั้ง

ชุดแบบฝึกที่ 1 : ชุดฝึกอวัยวะในการออกเสียงภาษาไทย หมายถึง ชุดวิดีโอที่ค้นคว้าวิธีการใช้อวัยวะในการออกเสียงพูดภาษาไทย โดยเป็นตัวอย่างการออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ พยัญชนะท้าย และพยัญชนะควบกล้ำ ให้นักศึกษาเห็นต้นแบบและฝึกตามต้นแบบอย่างถูกต้อง มีวิธีการใช้ ดังนี้

- 1) นักศึกษาพูดภาษาไทย จากแบบทดสอบความสามารถในการพูด บันทึกภาพและเสียงของนักศึกษาลงในอุปกรณ์บันทึก
- 2) นักศึกษาคูต้นแบบการพูดที่แสดงอวัยวะในการพูดเสียงพยัญชนะ สระ พยัญชนะท้าย วรรณยุกต์ และพยัญชนะควบกล้ำ
- 3) นักศึกษาประเมินความเหมือน ความต่างของอวัยวะในการออกเสียงกับวิดีโอที่ค้นต้นแบบ
- 4) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ฝึกการใช้อวัยวะในการพูดภาษาไทยจากวิดีโอที่ค้นต้นแบบ
- 5) ผู้วิจัยบันทึกการพูดและสะท้อนการใช้อวัยวะในการพูดของนักศึกษาเป็นรายบุคคล
- 6) นักศึกษาเข้ารับการทดสอบการใช้อวัยวะในการพูดภาษาไทย

ชุดแบบฝึกที่ 2 : ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากคำ หมายถึง ชุดบัตรคำ 100 คำ แบ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย เสียงวรรณยุกต์ และ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ อย่างละ 20 คำ มีเกณฑ์การสร้างคำจากเสียงที่เป็นปัญหาในการพูด และศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการใช้ดังนี้

- 1) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์พูดคำในบัตรคำ
- 2) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ฟังคำต้นแบบจากเทปบันทึกการออกเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ พยัญชนะท้าย และพยัญชนะควบกล้ำ
- 3) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ฝึกพูดภาษาไทยจากคำที่ได้ยิน บันทึกวิดีโอการพูดภาษาไทยโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำแนะนำ
- 4) ผู้วิจัยบันทึกคำที่เป็นปัญหาและสะท้อนข้อบกพร่องให้นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์
- 5) นักศึกษาเข้ารับการทดสอบการพูดภาษาไทยจากคำ

ชุดแบบฝึกที่ 3 : ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากประโยค หมายถึง ชุดประโยคในภาษาไทย โดยนำเสียงที่เป็นปัญหาในการพูดของกลุ่มชาติพันธุ์มาสร้างประโยคสั้น ๆ ไม่เกิน 50 คำต่อประโยค มีวิธีการใช้ ดังนี้

- 1) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์พูดประโยคโดยเรียงตามลำดับ จากประโยคที่ 1 - 20
- 2) ฟังเสียงต้นแบบจากเทปบันทึกการพูดภาษาไทย ในรูปแบบประโยคที่กำหนดให้
- 3) ฟังพูดจากต้นแบบ เรียงลำดับ 1 - 20 โดยมีการบันทึกวิธีทัศนการพูดภาษาไทยเป็นรายบุคคล
- 4) ผู้วิจัยสังเกตเสียงพูดของนักศึกษาที่ยังเป็นปัญหา บันทึกในแบบบันทึกการพูด
- 5) ผู้วิจัยให้คำแนะนำการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาที่ยังพบปัญหา
- 6) นักศึกษาเข้ารับการทดสอบการพูดภาษาไทยจากประโยค

ชุดแบบฝึกที่ 4 : ชุดฝึกพูดภาษาไทยจากเรื่องเล่าในท้องถิ่น หมายถึง ชุดการฝึกในระดับเรื่องราว เพื่อเล่าเรื่องจากท้องถิ่นในบริบทของวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สถานที่ท่องเที่ยว หรือสิ่งเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มีวิธีการใช้ดังนี้

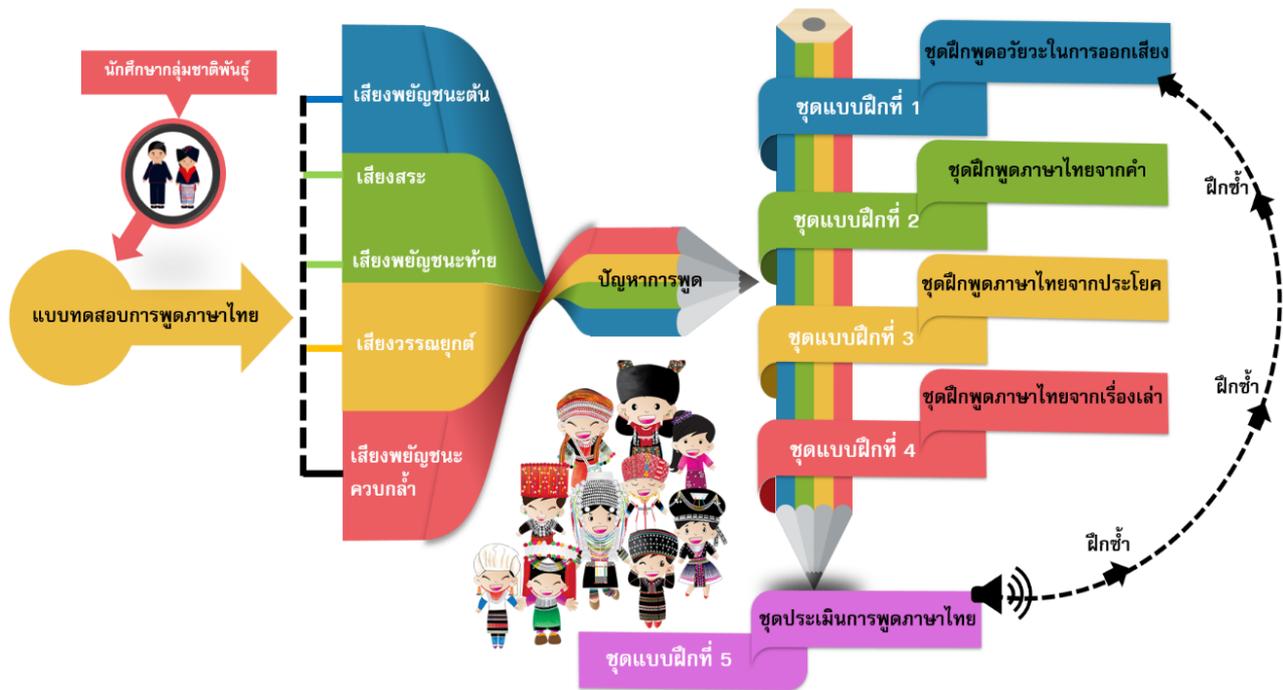
- 1) นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์เลือกภาพถ่ายเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น หรือสิ่งเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ประสงค์จะนำมาพูด
- 2) พูดเล่าเรื่องจากภาพ โดยกำหนดหัวข้อและวิธีการเล่าเรื่องด้วยตนเอง ใช้เวลา 3 นาที
- 3) ผู้วิจัยบันทึกทัศนการพูดภาษาไทย และบันทึกปัญหาการพูดของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์
- 4) ผู้วิจัยให้คำแนะนำสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังพบปัญหาการพูดภาษาไทย
- 5) นักศึกษาเข้ารับการทดสอบการพูดภาษาไทยจากหัวข้อเรื่องเล่าในท้องถิ่น (ไม่ซ้ำกับเรื่องแรก ที่นำมาพูด)

ชุดแบบฝึกที่ 5 : ชุดประเมินการพูดภาษาไทย หมายถึง ชุดทดสอบการพูดภาษาไทย โดยรวบรวมเสียง คำ ประโยค และเรื่องราว จากชุดแบบฝึกที่ 1 - 4 เพื่อทบทวนและค้นพบข้อบกพร่องที่เหลือ หากยังมีข้อบกพร่อง นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์จะต้องกลับไปใช้ชุดแบบฝึกที่ 1 - 4 อีกครั้ง มีวิธีการใช้ดังนี้

- 1) ทดสอบการพูดภาษาไทยเพื่อประเมินการพูดภาษาไทยด้วยชุดทดสอบการพูดภาษาไทย
- 2) บันทึกเสียงพูดภาษาไทย ของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์รายบุคคลลงในอุปกรณ์บันทึกเสียง
- 3) วิเคราะห์การพูดภาษาไทย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ร่วมกัน ของนักศึกษากับผู้วิจัย
- 4) บันทึกข้อมูลปัญหาการพูดภาษาไทย โดยใช้แบบบันทึกปัญหาการพูดภาษาไทย
- 5) ผู้วิจัยและนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ร่วมแก้ปัญหาการพูดภาษาไทย
- 6) ทดสอบการพูดภาษาไทยเพื่อประเมินการพูดภาษาไทยโดยชุดทดสอบการพูดภาษาไทย

ภาพ 1

นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาภาคพื้นดิน

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาภาคพื้นดิน พบว่า ในภาพรวมการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยระหว่างใช้นวัตกรรมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.65 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 และผลการทดสอบหลังใช้นวัตกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 17.20 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91 (ตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการหาค่าประสิทธิภาพพวัตกรรมการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาภาคพื้นดิน

นักศึกษา	ค่าเฉลี่ยระหว่างใช้นวัตกรรม (E1)	ค่าเฉลี่ยหลังใช้นวัตกรรม (E2)	ค่าประสิทธิภาพ
10	82.80	86.00	82.80/86.00

2. ผลการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทย สำหรับนักศึกษาภาคพื้นดิน พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 11.80 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 59.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.37 และ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักศึกษาภาคพื้นดินหลังการใช้นวัตกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 16.95 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 5.15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 25.75 (ตาราง 2) ซึ่งพบว่า คะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม ชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์

นักศึกษา (20)	คะแนน ก่อนใช้นวัตกรรม	ร้อยละ	คะแนน หลังใช้นวัตกรรม	ร้อยละ	ผลต่างของ คะแนน	ร้อยละ
M	11.80	59.00	16.95	84.75	5.15	25.75
SD	2.37		1.66		1.49	
t	**19.65					

หมายเหตุ : **ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (M) 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.19

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก พัฒนาขึ้นบนฐานทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแบบและการให้ผลย้อนกลับ

นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 82.80 / 86.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากนวัตกรรมฯ พัฒนาจากองค์ความรู้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับปัญหาการพูดของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ มีวิธีการหาสาเหตุของปัญหาการพูดภาษาไทยเพื่อใช้เป็นกรอบการสร้างนวัตกรรม ทำให้ได้นวัตกรรมการแก้ปัญหาที่ตรงจุด โดยอาศัยทฤษฎีภาษาศาสตร์ระดับสัทศาสตร์ (phonetic) ที่มุ่งให้ความสำคัญกับระบบการออกเสียงเป็นหลักในการพัฒนา ผนวกกับทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สองเพื่อเชื่อมโยงลักษณะปัญหาที่เกิดกับผู้เรียนในการพูดภาษาไทย ร่วมกับการใช้แนวทางแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาไทย 3 ด้าน คือ การออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นกรอบในการพัฒนา ซึ่งมีความสอดคล้อง สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด และใช้ทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike, 1966) ในเรื่องความสัมพันธ์เชื่อมโยงผ่านกฎการกระทำซ้ำ (the law of exercise or repetition) ทำให้การกระทำนั้นถูกต้อง มั่นคง และสมบูรณ์ และสามารถดึงข้อมูลมาประยุกต์เป็นข้อมูลใหม่ นำมาใช้ในแต่ละสถานการณ์ อีกทั้งเชื่อมโยงการให้ข้อมูลย้อนกลับในพฤติกรรมผู้เรียนโดยหลักการให้คำปรึกษาเน้นการแก้ไขตามทฤษฎี client centered theory (Rogers, 1951) ที่เชื่อในศักยภาพของมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผ่านพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งได้นำหลักการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามทฤษฎี cognitive-behavior theory (Thompson, 1996) มาใช้ในการเสริมแรงทางบวกและการสร้างแรงจูงใจให้อยากมีพฤติกรรมที่ดีมีส่วนร่วมในการคิด และแก้ไขพฤติกรรมด้วยตัวเอง ซึ่งเมื่อนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ได้ใช้นวัตกรรมชุดการสอนฯ และฝึกอย่างต่อเนื่องโดยมีผู้วิจัยให้คำปรึกษาให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไขปัญหาการพูดส่งผลให้มีพัฒนาการการพูดภาษาไทยสูงขึ้น

จุดเด่นของนวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” คือ การใช้ต้นแบบในการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกพูดและวิเคราะห์เปรียบเทียบการพูดกับต้นแบบ เนื่องจาก

การกระตุ้นแบบสามารถพัฒนาทักษะ ความสามารถให้สูงขึ้นได้ (Lawis, 1972) นอกจากนี้ นวัตกรรมการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” ยังสร้างความรู้และการเปลี่ยนแปลงตลอดชีวิตซึ่งตรงกับ Kimble (1964) ที่กล่าวถึง การเรียนรู้ว่าเป็น การเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง เนื่องจากในชุดฝึกจะเรียงลำดับจากง่ายไปยาก โดยมีการประเมินผลการพูดทันทีในแต่ละแบบฝึก ทำให้นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์เห็นพัฒนาการของการพูดภาษาไทย ส่งผลต่อ แรงจูงใจในการพัฒนาต่อเนื่อง และเมื่อมีข้อบกพร่องก็สามารถทบทวน ฝึกซ้ำ เพื่อจะเป็นการย้ำความรู้เนื่องจากการฝึกจะทำให้ เกิดการเรียนรู้ถาวรเมื่อต้องพูดภาษาไทย

2. นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” ส่งผลต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หลังใช้นวัตกรรมฯ สูงขึ้น เนื่องจาก นวัตกรรมฯ ประกอบด้วย ชุดแบบฝึกที่เกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ผู้วิจัยได้สอนและ พบปัญหาจริง โดยสังเคราะห์สร้างนวัตกรรมขึ้นจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ระดับสัทศาสตร์ (phonetic) เป็นอันดับแรก เพื่อให้ ทราบปัญหาการออกเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ระดับสัทศาสตร์ (phonetic) มุ่งศึกษาปัญหา การออกเสียง เพื่อค้นหาคำอธิบายหรือคำตอบเกี่ยวกับภาษามนุษย์ โดยเฉพาะภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อให้ได้คำตอบ เกี่ยวกับภาษาที่ศึกษาว่ามีส่วนประกอบอะไร (Bamrungrak, 2015) ทำให้ได้ข้อค้นพบสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพูด สอดคล้องกับ Avery and Ehrlich (1992) ที่ได้ใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์ในการศึกษาปัญหา ในการออกเสียง ทำให้พบปัญหาการออกเสียงสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง อีกทั้งสอดคล้องกับ Wei and Zhou (1999) ที่ได้อาศัยทฤษฎีภาษาศาสตร์ในการศึกษาการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทย ทำให้พบปัญหา ในการออกเสียงที่ส่งผลให้พูดไม่ชัด โดยงานวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นถึงความสำคัญของทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่สามารถใช้เป็น จุดเริ่มต้นในการแก้ปัญหาการพูดให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ นวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนการฝึกเพื่อแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดโดยใช้ทฤษฎีการเรียนการสอน ภาษาที่สองเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการพูดภาษาที่สองได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ Enriquez (2001) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่เรียนโปรแกรมสองภาษาโดยใช้ทฤษฎีการเรียน การสอนภาษาที่สองเข้ามามีส่วนในขั้นตอนการวิเคราะห์ผู้เรียน ทำให้พบรูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนส่งผล ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูงขึ้น อีกทั้ง Nitta (2004) ได้ศึกษาวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถ ในการสื่อสารของผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สองในการกำหนดเป้าหมายและทำให้พบ วิธีเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุด นั้นแสดงให้เห็นว่า ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สองเป็นทฤษฎีที่ทำให้ค้นพบปัญหาการพูดของ ผู้เรียนได้ตรงจุด ในขั้นตอนการฝึกของนวัตกรรมฯ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ได้ฝึกพูดตามต้นแบบในชุดฝึกอวัยวะใน การออกเสียงภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักภาษาไทยมาตรฐาน โดยเป็นการฝึกการใช้อวัยวะและฝึกพูดให้เหมือนกับต้นแบบ สอดคล้องกับ พัชรีย์ พลางค์ (2548) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการสอนการออกเสียงว่าจะต้องเข้าใจและมีการเลียนแบบ (an intuitive – imitative approach) โดยฟังจากเจ้าของภาษา และยังสอดคล้องกับ Lawis (1972) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นแบบว่า จะสามารถพัฒนาทักษะ ความสามารถให้สูงขึ้นได้ โดยมุ่งฝึกอวัยวะในการออกเสียงเพราะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ออกเสียงได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ รุสลาน สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี (2558) ที่ระบุว่า การฝึก ออกเสียงที่สำคัญคือ ต้องมีความรู้ด้านอวัยวะการออกเสียง และฝึกพูดซ้ำจนคล่อง หากเข้าใจตามหลักสัทศาสตร์ ก็ยังมีโอกาส ออกเสียงได้คล้ายกับเจ้าของภาษา และยังสอดคล้องกับ Kelly (2003) ที่ระบุวิธีการที่ดีที่สุดที่ช่วยให้ออกเสียงได้ถูกต้อง คือ การฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ จะทำให้มีโอกาสใช้อวัยวะด้วยตนเอง

ส่วนการฝึกพูดจากระดับคำไปสู่ระดับประโยคและเรื่องราวเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดพัฒนาการในการพูด เป็นการฝึกจากหน่วยเล็กไปหาหน่วยที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมยุเรศ รัตนานิคม (2542) ที่กล่าวว่า การเริ่มต้นที่เหมาะสมที่สุด

ควรเริ่มจากระดับง่ายไปยาก โดยเริ่มพูดจากระดับคำ วลี ประโยคและเรื่องราวเพื่อให้มีพัฒนาการและไม่ข้ามระบบการคิดมากเกินไป ซึ่งการฝึกพูดประโยคยาว ๆ ให้คล่องโดยใช้วิธีการเพิ่มคำขึ้นเรื่อย ๆ จะทำให้ข้อความหรือประโยคมีลักษณะเหมือนสามเหลี่ยม เรียกว่า pyramid drill ทำให้เกิดความคงที่ของการพูด อีกทั้งในนวัตกรรมฯ มีการใช้ทฤษฎี ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงผ่านกฎการกระทำซ้ำ (Thorndike, 1966) และหลักการให้ข้อมูลย้อนกลับในพฤติกรรมคนตามทฤษฎี Client Centered (Rogers, 1951) ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการพูดของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้น จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยค้นพบทำให้เห็นประเด็นสำคัญนั้นคือ การพัฒนาหรือแก้ปัญหาการพูดภาษาไทยจำเป็นต้องบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายแหล่ง สังเคราะห์ให้เหมาะสมกับปัญหาที่ต้องการพัฒนา เนื่องจากปัญหาการพูดมีองค์ประกอบที่ละเอียดอ่อน มีความซับซ้อนในหลากหลายมิติ ผู้วิจัยจึงควรเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริงเพื่อสามารถสร้างเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

3. นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์สร้างความพอใจให้แก่นักศึกษา

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 นั้น อาจเป็นเพราะนวัตกรรมฯ สามารถพัฒนาการพูดภาษาไทย ซึ่งเป็นปัญหาหลักของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ได้ ด้วยชุดแบบฝึกที่มีวิธีการชัดเจน เรียงลำดับง่ายไปยาก มีแนวทางแก้ปัญหาเป็นระบบ ใช้ได้จริง ลำดับความคิดได้ง่าย สอดคล้องกับ มานิต มานิตเจริญ (2547) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าเป็นบทเรียนที่ใช้ฝึกทำให้เกิดความเข้าใจและเหมาะสมในการใช้พัฒนาทักษะ สอดคล้องกับ เตือนใจ ตรีเนตร (2544) ที่ได้ให้ความสำคัญกับแบบฝึกว่าเป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะจนชำนาญและนำไปใช้ได้ อีกทั้ง ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542) ได้ระบุว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อใช้ฝึกความเข้าใจ ฝึกทักษะ และทดสอบความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ อังศุมาลิน เพิ่มผล (2542) ก็ได้ให้ความสำคัญกับแบบฝึกว่าจะเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติได้ด้วย ความชำนาญและสามารถพัฒนาทักษะได้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบประเด็นสำคัญจากการประเมินความพึงพอใจว่า การสร้างนวัตกรรมในลักษณะของแบบฝึก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างวิธีการฝึกที่สอดคล้องกับปัญหาของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากการพูดระดับเสียง คำ ประโยค และเรื่องราว เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องในการพูดภาษาไทยตามลำดับความยากง่าย โดยต้องมีผู้ดูแลที่มีความเข้าใจในการพูดภาษาไทยและการใช้นวัตกรรม เพื่อเป็นนวัตกรรมส่งเสริมการพูดภาษาไทยที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

นวัตกรรมชุดการสอน “หนังสือเสียง สำเนียงภาษาไทย” เพื่อส่งเสริมการพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์มีพัฒนาการในการพูดภาษาไทยสูงขึ้น ดังนั้น เมื่อต้องการนำนวัตกรรมไปใช้ จึงควรทำตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด และศึกษาทำความเข้าใจการใช้นวัตกรรมอย่างถูกต้องเพื่อให้เกิดผลการพัฒนาการพูดภาษาไทยที่ดีที่สุด และเมื่อต้องการนำนวัตกรรมไปใช้ต้องศึกษาข้อมูล ปัญหา และความต้องการแก้ไขปัญหาการพูดของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นรายบุคคลอย่างละเอียด รวมถึงจัดเวลาในการพัฒนาการพูดภาษาไทยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน รวมถึงในการเก็บข้อมูลจำเป็นต้องบันทึกข้อมูลก่อนและหลังใช้นวัตกรรมเพื่อติดตามและประเมินความสามารถในการพูดของกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อให้การใช้นวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการพูดภาษาไทยของนักศึกษาไทยที่มีปัญหาการพูดและการออกเสียงภาษาไทยให้พูดภาษาไทยได้ชัดตามหลักภาษาไทยมาตรฐาน รวมไปถึงการนำไปใช้ศึกษากับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนระดับประถม มัธยม หรือประชาชนทั่วไปที่มีปัญหาเรื่องการพูดภาษาไทย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ขจัตถัย บุรุษพัฒน์. (2538). *ชาวเขา*. แพร่พิทยา.

เดือนใจ ตรีเนตร. (2544). ผลของการใช้แบบฝึกการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรี พลาวงศ์. (2536). การเรียนด้วยตนเอง. *วารสารรวมคำแหง*, 82-91.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มยุเรศ รัตนานิคม. (2542). *สัทอักษรกับการออกเสียงภาษาอังกฤษ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มานิต มานิตเจริญ. (2550). *พจนานุกรมไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 23). วี. เจ. พรินติ้ง.

รุสสถาน สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี (2558). กฤตกรรมการออกเสียงพยางค์หนัก-เบา ในคำภาษาอังกฤษจากผลของการสอนแบบฟัง-พูด ร่วมกับการสอนความรู้ทางสัทศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 9(3), 93-108.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). วิริยาสาน.

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา*. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. (2545). *เสียงและระบบเสียงภาษาไทย*. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2545). *รายงานการวิจัยแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย*. สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อนันดา สุขวัฒน์. (2564). พลวัตวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า ผาหมี่ จังหวัดเชียงราย. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 14(1), 29-48.

อังศุมลีน เพิ่มผล. (2542). *การสร้างแบบฝึกทักษะการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์เรื่องวงกลม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

Avery, P., & Ehrlich, S. (1992). Common pronunciation problems. *Journal of Education Studies: Oxford University*, 23, 121-125.

Bamrungrak, C., & Ronnakiat, N. (2015). "What is the language?" in language and linguistics. *International Education Studies, Thammasat University*.

Enriquez, J. (2001). As the future catches you. *Research and Practice in Technology Enhanced Learning: Tuttle-Mori*, 12, 53.

Kelly, G. (2003). How to teach pronunciation. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 38(2), 147-159.

Ladefoged, P. (2006). *A course in phonetics* (5th ed.). Cengage Learning.

- Kimble, G. A. (1964). Hilgard and marquis conditioning and learning. *Teaching and Teacher Education, 20*, 243-257.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1990). *The action research planner* (3 rd ed.). Deakin University.
- Lewis, P. (1972). Phonetic problems involved in teaching Thai to speakers of Lahu and Akha. In G. H. Jimmy & B. N. Richard (Eds.) *Tai phonetics and phonology*. (p.291). Mahidol University.
- Nitta, K. K. (2004). Developing communicative competence in Japanese forth-grade English language learning. *Delta Kappa Gamma Bulletin, 70*(1), 55-56.
- Rogers, C. R. (1951). *Client – centered therapy*. Houghton Mifflin.
- Selinker, L. (1977). Interlanguage. In J. C. Richard & T. Rodgers (Eds.), *New directions in second language learning teaching and bilingual education*. (pp. 31-54). TESOL.
- Thorndike, E. L. (1966). *Human learning*. M.I.T.
- Thompson, L. W. (1996). Cognitive-behavioral therapy and treatment for late-life depression. *Journal of Clinical Psychiatry, 57*(5), 29-37.
- Wei, Y. F., & Zhou, Y. L. (1999). Correct pronunciation. *Naresuan University Journal, 7*(1), 36-38.